

dische industrie, met een kritisch oog naar kijken en de vinger op wat zere plekken leggen. Het is natuurlijk wat naïef om te denken dat ‘het bewijs’ uit het wetenschappelijk onderzoek hard en duidelijk is: alles wordt vanuit bepaalde denkkaders geïnterpreteerd en andere interpretaties zijn mogelijk. Wetenschap is ook een ‘maatschappelijke’ bezigheid: sommige stromingen krijgen meer aandacht, andere invalshoeken minder. Dehue belicht enkele ontwikkelingen op het gebied van de wetenschap aan de hand van een analyse van het meer fundamentele neurowetenschappelijke onderzoek en het verschijnsel ADHD. Iedereen moet dit boek lezen om weer met twee benen op de grond te staan.

Synopsis of psychiatry: Behavioral sciences/clinical psychiatry, 11th edition

B.J. Sadock, V. A. Sadock & P. Ruiz,
Philadelphia: Wolters Kluwer, 2014,
1472 pp.

De komst van de DSM-5 dwingt natuurlijk veel auteurs van psychopathologische boeken om nog eens naar de teksten te kijken en deze aan te passen aan de ‘nieuwe inzichten’. Dat gold ook voor de auteurs van *Synopsis of psychiatry*. De eerste editie verscheen zo’n veertig jaar geleden. De term synopsis suggereert dat het om een samenvatting gaat, en voor de auteurs die ook betrokken zijn bij het *Comprehensive textbook of psychiatry* van vierduizend pagina’s is het dat ook. Maar het is een hele pil, met van alles wat. Eclectisch noemen de auteurs dat. Het telt 37 hoofdstukken, waarin neurale, psychologische en sociologische processen besproken worden, alsmede diagnostiek, classificatie in de psychiatrie en vervolgens tal van psychiatrische beelden, zowel bij volwassenen als kinderen en ouderen. Met enig speurwerk vindt men ook de gedragsproblematiek die

is gerelateerd aan allerlei neurologische aandoeningen. Ook diverse vormen van behandeling komen aan de orde, zelfs aan hersenstimulatie is een hoofdstuk gewijd. De teksten zijn kort en krachtig, met duidelijke tabellen en goed geïllustreerd met casusbeschrijvingen. Veel ‘value for money’, een handig naslagwerk om op de plank te hebben.

Proefschriften

Behavioral and cognitive profiling in ASD and ADHD

Jolanda van der Meer, proefschrift
Radboud Universiteit, Nijmegen,
september 2014, 279 pp.

Het onderzoek dat in dit proefschrift wordt gerapporteerd, maakt deel uit van het onderzoeksprogramma van Nanda Lambregts-Rommelse (eerder in dit tijdschrift besproken) en is gericht op de overeenkomsten en verschillen tussen ASS en ADHD door de cognitieve profielen van kinderen (vijf tot zeventien jaar) met deze diagnoses en van gezonde kinderen dimensioneel te beschouwen. In de gewone populatie blijkt het vrij zijn van ASS- en ADHD-kenmerken samen te gaan met minder gedragsproblemen en beter cognitief functioneren. Studies uit de hoofdstukken 3 en 4 suggereren dat ADHD en ASS sterk overlappen en ADHD als een minder ernstige variant van de onderliggende aandoening kan worden gezien. Er is geprobeerd om homogene groepen te maken op basis van cognitieve prestaties in plaats van gedragskenmerken en daarbij kwamen geen specifieke cognitieve profielen naar voren, maar wel één groep die langzaam en met veel fouten werkt tegenover een groep die snel en accuraat werkt. Dat gold voor zowel de klinische als de gezonde groep. Tot slot is onderzoek gedaan

naar het effect van atomoxetine op twee inhibitietaken: er werd wel een afname in ADHD-symptomen gevonden die echter niet samenhang met een verbetering van inhibitievermogen.

Episodic memory and self-insight: Taking it personally

Linda A. Schoo, proefschrift Universiteit Utrecht, september 2014, 288 pp.

Ik kan u wel vertellen wie ik ben en wat ik wel en niet kan. Maar hoe kan ik dat? En wat is er mis bij mensen die dat niet meer kunnen? Schoo heeft zich met dit vraagstuk beziggehouden en daarbij de schijnwerper vooral gericht op het episodisch geheugen. In een literatuuroverzicht laat ze zien dat naast de temporale kwab ook de posterieure pariëtaalkwab betrokken is bij episodische geheugentaken. Zij suggereert dat de activatie daar gezien kan worden als inspanning en aandacht tijdens zo'n taak, die gebruikt wordt voor het construeren van een beeld voor een episodische herinnering. Vervolgens ontwikkelde Schoo een test waarmee zowel het onthouden van inhoud, als tijd (volgorde van items) kon worden geanalyseerd. Patiënten bleken normaal te presteren op inhoud, slechter op tijdsaspecten. Absolute en relatieve plaatsing in de tijd bleken te onderscheiden factoren hierbij. Het tweede deel van het proefschrift is meer gericht op (zelf)inzicht. Dat is onder meer onderzocht door aan experts en aan patiënten te vragen wat zij dachten dat een bepaalde neuropsychologische test onderzocht. Afgezien van het aspect aandacht bleek dat goed overeen te komen. Een volgende stap was om gezonde mensen te vragen of ze dachten dat ze goed of slecht zouden presteren in een bepaald cognitief domein. De mensen konden dat redelijk goed en konden domeinen wel onderscheiden. Maar ze

dachten iets te positief over hun capaciteiten. Uit een soortgelijk onderzoek bij patiënten met een acuut herseninfarct bleek dat patiënten zich vergelijkbaar schatten met controles, dus nog meer overschatten dan de controles. Bij een hermeting na negen maanden bleek de inschattingfout wel minder te zijn geworden, maar dat kwam door een verbetering van de cognitieve prestatie, niet van het inzicht.

Nothing left? How to keep on the right track: Spatial and non-spatial attention processes in neglect after stroke

Marlies van Kessel, proefschrift Radboud Universiteit, Nijmegen, november 2014, 206 pp.

Het beschreven onderzoek richt zich op verschillende aspecten van neglect: diagnostiek, het dagelijks leven en de revalidatie van CVA-patiënten. 'Papier en potlood'-taken en gecomputeriseerde reactietijdtaken werden afgenomen bij patiënten met een linker- of rechterhemisfeerletsel en gezonde controles. Asymmetriescores (verschillen tussen links en rechts) bij de reactietijdtaken bleken een sensitieve maat voor neglect. De computertaak werd vervolgens gecombineerd met een rijsimulatietaak. Bij slechts sommige patiënten bleek er een toename in asymmetriescores. Uit een studie naar de relatie tussen neglect en stabalans bleek dat neglect vooral in de eerste maanden na een CVA een belangrijke factor is. De rijsimulator is niet alleen gebruikt om het effect van dubbeltaken te onderzoeken, maar ook is gekeken of neglect tot specifieke fouten in het rijgedrag leidt en dat leek zo te zijn. De behandeling van neglect is in de laatste twee studies onderzocht. Eerst een literatuuroverzicht waarin gesteld wordt dat er nog onvoldoende eenduidig bewijs is voor de diverse behandelmethodes. In een